

ALERT

RACHUNKOWY

Nowelizacja ustawy o rachunkowości

W Dzienniku Ustaw z dnia 8 września 2015r. pod pozycją 1333 została opublikowana Ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie Ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw (Ustawa), która w zakresie swojej regulacji wdraża między innymi zapisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, innych niż jednostki mikro.

Wprowadzone zmiany zmierzają do poprawy warunków wykonywania działalności gospodarczej i ograniczenia lub zniesienia barier hamujących rozwój przedsiębiorczości, między innymi poprzez możliwość sporządzenia uproszczonego sprawozdania finansowego przez jednostki małe, a także stosowania uproszczonych zasad rachunkowości dla szerszego katalogu jednostek niż dotychczas w zakresie ewidencji umów leasingu, ujmowania odroczonego podatku dochodowego oraz wyceny instrumentów finansowych.

Uproszczenia w sprawozdawczości finansowej obejmą:

- możliwość sporządzania skróconego sprawozdania finansowego, składającego się jedynie z uproszczonego bilansu, uproszczonego rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej z ograniczoną ilością ujawnień - określonego w nowym załączniku nr 5 do Ustawy (art.3 ust.1c);
- zwolnienie z obowiązku sporządzania sprawozdania z działalności, pod warunkiem, że część informacji, objętych dotychczas zakresem informacyjnym sprawozdania z działalności, zostanie przez małe jednostki ujawniona w informacji dodatkowej – wymóg ten dotyczy między innymi informacji na temat nabycia udziałów (akcji) własnych, określonych w załączniku nr 5 do Ustawy (art. 49 ust.5);
- zwolnienie z obowiązku sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych (art. 48a ust.4 i art. 48b ust.5).

Uproszczenia te przyczynią się do obniżenia kosztów przygotowania sprawozdania finansowego oraz kosztów bieżącego prowadzenia rachunkowości.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom podmiotów obrotu gospodarczego, w celu umożliwienia stosowania uproszczeń w rachunkowości przez szerszy krąg podmiotów, w nowelizacji rozszerzono katalog jednostek

małych także na osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie, inne osoby prawne, jednakże z wyłączeniem jednostek sektora finansów publicznych oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyły dwóch z nw. trzech wielkości:

- 17 000 000 zł – w przypadku sumy bilansowej na koniec roku obrotowego;
- 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy;
- 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

Dodatkowo jednostki te będą mogły nie stosować rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Z uproszczeń przewidzianych dla jednostek małych, będą mogły skorzystać także osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, które na podstawie art. 2 ust. 2 Ustawy o rachunkowości mogą stosować przepisy tej ustawy, jeżeli ich przychody za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro.

Ustawa zawiera także zakres informacyjny sprawozdania finansowego dla jednostek małych, składający się z bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej, określony w nowym załączniku nr 5 do ustawy o rachunkowości.

Wprowadzona zmiana umożliwi większej liczbie jednostek skorzystanie z uproszczeń w powyższych zakresach, co istotnie zmniejszy obciążenia związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych.

Ustawa dokonuje również zmian przepisów w zakresie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, dotyczących m.in.:

- nowej definicji jednostki dominującej (art.3 ust.1 pkt.37);
- zmiany definicji jednostek powiązanych, jednostek stowarzyszonych oraz znaczącego inwestora i znaczącego wpływu (art.3 ust.1 odpowiednio pkt.43, 41, 38 i 36), a także wprowadzenia nowej definicji zaangażowania w kapitale (jakkolwiek udział w kapitale innej jednostki, mający charakter trwałego powiązania) (art.3 ust.1 pkt. 37d);
- wprowadzenia dwóch kategorii wielkości progów umożliwiających brak konieczności sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (art. 56 ust.1);
- zmiany warunków dotyczących zwolnienia ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej niższego szczebla (art.56 ust.2);
- braku możliwości skorzystania ze zwolnienia przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych w przypadku „małej” grupy kapitałowej, jeżeli którakolwiek
- z jednostek w takiej grupie jest np. emitentem papierów wartościowych dopuszczonych, zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym
- z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego (art.56 ust.4);
- doprecyzowania, kiedy jednostka może nie obejmować konsolidacją jednostki zależnej (art. 57).

Ustawa wprowadza także obowiązek sporządzania nowego sprawozdania dotyczącego płatności na rzecz administracji publicznych. Będą je sporządzać jednostki działające w przemyśle wydobywczym lub zajmujące się wyrębem lasów (rozdział 6a Ustawy art. 63e - 63j).

Ustawa wprowadziła również inne zmiany niż wynikające bezpośrednio z obowiązku implementacji dyrektywy 2013/34 – są to zmiany niezbędne z punktu widzenia zmieniającego się otoczenia gospodarczego. Należą do nich w szczególności:

- rozszerzenie katalogu podmiotów zobligowanych do badania sprawozdań finansowych
- o krajowe instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego (art.64 ust.1 pkt. 2b);
- zmiany dnia, na który przelicza się na walutę polską wielkości wyrażone w euro, z dnia 30 września na pierwszy dzień roboczy m-ca października. Zmieniono dzień, z którego kurs NBP posłuży do przeliczenia kwoty 1 200 000 euro przychodów, w celu ustalenia obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz ustalenia prognozy dla jednostek mikro (art.3 ust.3);
- możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów zamiast ksiąg rachunkowych dla niektórych jednostek określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art.2 ust.5);
- zakwalifikowania zdarzeń losowych do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych (art.3 ust.1 pkt.32);
- doprecyzowania definicji zysków i strat nadzwyczajnych (art.3 ust.1 pkt.33);
- doprecyzowania okresu dokonywania odpisów kosztów prac rozwojowych (art.33 ust.3) oraz wartości firmy (art. 44b ust.10) jako okresu ekonomicznej użyteczności, a jeśli nie można go wiarygodnie oszacować, to nie więcej niż 5 lat. Brak możliwości wydłużenia okresu amortyzacji wartości firmy do 20 lat;
- możliwości sporządzania sprawozdania z działalności grupy kapitałowej łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej, jako jednego sprawozdania (art.55 ust. 2a).

Uproszczenie rachunkowości i sprawozdawczości jest krokiem zmierzającym do poprawy warunków wykonywania działalności gospodarczej.

Podjęte działania pozwolą na obniżenie kosztów przygotowania sprawozdania finansowego oraz kosztów prowadzenia rachunkowości. Rządowe Centrum Legislacji szacowało, iż z zaproponowanych uproszczeń będzie mogło skorzystać kilkadziesiąt tysięcy jednostek, co w rezultacie może zredukować koszty związane ze sporządzaniem sprawozdań finansowych rzędu kilkudziesięciu milionów złotych.

Zastosowanie przez małe jednostki uproszczeń przewidzianych w nowelizacji ustawy nie będzie obowiązkowe – stanowi jedynie opcję, a decyzje podejmie organ zatwierdzający. Przepisy Ustawy nie precyzują, do kiedy organ zatwierdzający ma podjąć ww. decyzję, ale w związku z tym, że sprawozdanie ma być sporządzane nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego, decyzja ta powinna zostać podjęta przed jego sporządzeniem, czyli najpóźniej do końca marca roku następnego.

W niektórych przypadkach sporządzanie przez małe jednostki sprawozdań finansowych wg nowych uproszczonych zasad może okazać się bezcelowe. Małe jednostki należące do grup kapitałowych, których jednostki dominujące sporządzają pełne skonsolidowane sprawozdania finansowe nadal będą musiały swoim spółkom matkom przekazywać pełną rozbudowaną informację finansową, dla przygotowania, których uproszczone zasady będą z pewnością niewystarczające.

Ustawa o zmianie Ustawy o rachunkowości weszła w życie po 14 dniach od ogłoszenia.

Zmiany będą miały zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2016 z możliwością wcześniejszego zastosowania do sporządzania sprawozdań za rok obrotowy kończący się po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. za rok 2015.

Link do pełnej treści Ustawy o zmianie Ustawy o rachunkowości:

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150001333>